

Τα ΤΕΙ πρέπει να εξελιχθούν σε Τεχνολογικά Πανεπιστήμια

Καθ. Γεωργίου Μαντάνη

Τμήμα Σχεδιασμού & Τεχνολογίας Ξύλου - Επίπλου / ΤΕΙ Θεσσαλίας

Η δύσκολη πορεία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ), που ξεκίνησε από την απότομη μετεξελικτική πορεία των ΚΑΤΕΕ και την ξαφνική εν έτει 2001 αναβάθμισή τους σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα συνεχίζεται. Τα ΤΕΙ σήμερα αναζητούν διέξοδο και νέα κατεύθυνση. Ο νόμος 2916/01 και η νομολογία που θεσπίστηκε τα τελευταία έτη από το Υπουργείο Παιδείας αλλά και η συνεχής προσπάθεια των Ιδρυμάτων συνέβαλαν σημαντικά στην αναβάθμιση των ΤΕΙ και στην καλύτερη παρεχόμενη τεχνολογική εκπαίδευση. Αλλά γιατί σήμερα τα ΤΕΙ παρουσιάζουν προβλήματα, δεν είναι τόσο ελκυστικά στους αποφοίτους λυκείου, δεν αναγνωρίζονται όσο θα έπρεπε, δεν προβάλλεται το έργο τους από τα ΜΜΕ, ή/και κάποιες φορές δυσφημούνται; Οι λόγοι είναι πολλοί: α) η αλματώδης εξέλιξή τους σε σύντομο χρονικό διάστημα, β) η πολύ χαμηλή βάση εισαγωγής σε αρκετά τμήματα ΤΕΙ, γ) η έλλειψη μιας στοιχειώδους βάσης εισαγωγής στα ΤΕΙ, π.χ. 10.000 μόρια, δ) η έντονη διάκριση της Πολιτείας, διαχρονικά υπέρ των Πανεπιστημίων, σε πόρους οικονομικούς και ανθρώπινους κ.ά.

Ωστόσο, τα ΤΕΙ έχουν προσφέρει πάρα πολύ σημαντικό έργο στη χώρα, στους παραγωγικούς φορείς και τις επιχειρήσεις· έχουν αποδώσει στην ελληνική αγορά πτυχιούχους - έτοιμα στελέχη μεσαίου επιπέδου - που τα χρειάζεται η Ελλάδα πάρα πολύ. Ιδίως σήμερα το 2018, που αρχίζει να παρατηρείται μια αναπτυξιακή πορεία, η οποία θα συνεχιστεί έντονα τα επόμενα έτη. Σήμερα το 2018, πρέπει να «κλείσουν» τα ΤΕΙ; **Απεναντίας, τα ΤΕΙ πρέπει να ενισχυθούν, όσο ποτέ άλλοτε.**

Εξ' ορισμού, ο θεσμικός ρόλος των ΤΕΙ δεν επιβάλλει τη μετατροπή τους σε Πανεπιστήμια. Τα ΤΕΙ είναι Τεχνολογικά ιδρύματα της Ανώτατης εκπαίδευσης. Το 2008, είχα προβεί σε μια δημόσια παρέμβαση με τίτλο: «*Τα ΤΕΙ πρέπει να παραμείνουν ΤΕΙ*», διότι η διεθνής εμπειρία μας δείχνει ότι κάθε χώρα πρέπει να στηρίζεται και σε Πανεπιστημιακή και σε Τεχνολογική ανώτατη εκπαίδευση (βλ. Γερμανία, Αυστρία κ.α.). Σήμερα, πιστεύω ακράδαντα ότι: **Τα ΤΕΙ πρέπει να εξελιχθούν σε Τεχνολογικά Πανεπιστήμια (Univ. of Applied Sciences) και όχι σε Πανεπιστήμια.** Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι οι περισσότεροι πτυχιούχοι των ΤΕΙ βοηθούν την ελληνική αγορά, τις επιχειρήσεις, τους φορείς και οργανισμούς ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και εξελίσσονται σε δυναμικά στελέχη. Ενδεικτικά αναφέρουμε: τεχνολόγοι τροφίμων, τεχνολόγοι πληροφορικής και ηλεκτρονικής, τεχνολόγοι διαιτολογίας, στελέχη υπηρεσιών τουρισμού, τεχνολόγοι αυτοματισμού, πτυχιούχοι διακόσμησης, τεχνολόγοι γραφιστικής, τεχνολόγοι μηχανολογίας και ηλεκτρολογίας, πτυχιούχοι βιβλιοθηκονομίας, σχεδιαστές και τεχνολόγοι ξύλου και επίπλου, πτυχιούχοι λογιστικής, πτυχιούχοι νοσηλευτικής, ιατρικών εργαστηρίων και μαιευτικής, πτυχιούχοι βρεφονηπιοκομίας, τεχνολόγοι φυσικοθεραπείας, τεχνολόγοι συντήρησης κ.ά. Οι περισσότεροι από αυτούς τους αποφοίτους των ΤΕΙ είναι περιζήτητοι στην αγορά εργασίας. Κατανοώ βέβαια, τη μέγιστη και ενθουσιώδη υποστήριξη των περισσότερων καθηγητών των ΤΕΙ (όχι όλων), στα σχέδια νόμου του Υπουργείου Παιδείας..

Στη Γερμανία, το σύστημα της ανώτατης εκπαίδευσης (τριτοβάθμια εκπαίδευση) δομείται από: i) τα **Πανεπιστήμια (Universitäten)**, τα οποία είναι στην υψηλότερη κατηγορία και με τις υψηλότερες απαιτήσεις και αποδίδουν τίτλους μεταπτυχιακών και διδακτορικών σε όλο το φάσμα των επιστημονικών πεδίων, ii) τα **Τεχνολογικά Πανεπιστήμια (Fachhochschulen)**, γνωστά και ως Universities of Applied Sciences, που καλύπτουν τα πεδία της μηχανικής και των τεχνολογικών αντικειμένων, του σχεδιασμού κ.α. και επικεντρώνονται στη λεγόμενη τεχνολογική και εφαρμοσμένη έρευνα με πιο στενή σύνδεση με τη βιομηχανία και την πραγματική οικονομία (χωρίς δικαίωμα απόδοσης διδακτορικών διπλωμάτων), και iii) τα **Πανεπιστήμια Καλών Τεχνών / Μουσικής (Kunst- und Musikhochschulen)**, τα οποία δίνουν προτεραιότητα στις καλές τέχνες, τη μουσική, το θέατρο, κ.α. Το σύστημα αυτό θεωρείται το καλύτερο της Ευρώπης, μακράν το αποδοτικότερο, και εφαρμόζεται με απόλυτη επιτυχία στη Γερμανία, την Αυστρία και την Ελβετία,

και εν μέρει στη Σουηδία, τη Φινλανδία, τις Βαλτικές χώρες. Χρειάζονται αποδείξεις γι' αυτό; Δεν μας αρκεί μια ματιά στην οικονομία αυτών των χωρών, μια ματιά στις παραγωγικές επιχειρήσεις τους, μια ματιά από μια επίσκεψη σε ένα *Fachhochschule* π.χ. της Αυστρίας;

Κατόπιν των παραπάνω διαλαμβανομένων, έχω να διατυπώσω δύο ερωτήματα στον αξιότιμο κ. Υπουργό Παιδείας και στα στελέχη του Υπουργείου: 1) Δεν μας αρκεί να δούμε το καλό παράδειγμα το Γερμανικό (όπως ανωτέρω) και να πειστούμε να το εφαρμόσουμε με επιπλέον χρηματοδότηση και αξιολόγηση των ΤΕΙ και των τμημάτων τους (δηλ. «κλείσιμο» συγχώνευση των ομοειδών τμημάτων, ή των τμημάτων που δεν έχουν μελλοντικές προοπτικές); 2) Θα εφαρμόσουμε εφεξής ένα σύστημα, όπου όλα τα τμήματα της χώρας θα γίνουν Πανεπιστημιακά χωρίς να υπάρχει μια κατηγορία ιδρυμάτων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης; Γνώμη μου είναι ότι συντελείται μια απολύτως λανθασμένη πολιτική, τα αποτελέσματα της οποίας θα φανούν πολύ σύντομα.

Είτε το θέλουμε είτε όχι, σήμερα με τις άθλιες οικονομικές συνθήκες, δεν έχουμε την πολυτέλεια ως χώρα να διαθέτουμε 250 τμήματα Πανεπιστημίου και 160 τμήματα ΤΕΙ! Τα τμήματα των ΤΕΙ θα πρέπει να μειωθούν στα απολύτως απαραίτητα, και αυτά πρέπει να ενισχυθούν στη συνέχεια. Να υπάρξει σωστός χωροταξικός σχεδιασμός και προγραμματισμός.

Κλείνοντας, οφείλω να τονίσω ότι στα ΤΕΙ έχουν επέλθει τα τελευταία 15 χρόνια σημαντικές θετικές αλλαγές: νέοι εξοπλισμοί και νέες υποδομές, νέα κτίρια και σύγχρονα εργαστήρια, νέοι συνάδελφοι προσοντούχοι, με τίτλους μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς, έχουν εκλεγεί στα ιδρύματα. υτή η κατάσταση θα πρέπει να συνεχιστεί με ταχύτερους ρυθμούς και μάλιστα με κύρια ενίσχυση των τμημάτων των τομέων φυτικής - ζωικής παραγωγής, τροφίμων, υπηρεσιών τουρισμού, λογιστικής νοσηλευτικής, πληροφορικής - νέων τεχνολογιών, βιομηχανικού σχεδιασμού και αυτοματισμού, των τομέων παραγωγής αγαθών και προϊόντων, κ.ά. Τα ΤΕΙ θα πρέπει να εξελιχθούν σε Τεχνολογικά Πανεπιστήμια!